

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

για την

“ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 19^{ος} - 20^{ος} ΑΙΩΝΑΣ” [INE 354]

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΛΗΔΑ ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Το αντιφατικό περιεχόμενο της κοινωνικής προστασίας: η νομοθεσία για την εργασία των γυναικών στη βιομηχανία (19ος- 20ος αιώνας)», *Τα Ιστορικά* 11 (1989), σ. 339- 360.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, *Δημόσιοι υπάλληλοι γένους θηλυκού. Καταμερισμός της εργασίας κατά φύλα στον δημόσιο τομέα, 1908-1955*, Αθήνα 1990.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Ο σοσιαλισμός των «άλλων»: ταξικοί αγώνες, εθνοτικές συγκρούσεις και ταυτότητες φύλου στη μετα-οθωμανική Θεσσαλονίκη», *Τα Ιστορικά* 18-19 (1993), σ. 171-204.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Η κοινωνική τάξη στη σύγχρονη ιστοριογραφία: από το οικονομικό δεδομένο στην πολιτισμική κατασκευή», *Τα Ιστορικά* 22 (1995), σ. 173-204.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Αμφισβητούμενα νοήματα: προστασία και αντίσταση στις Εκθέσεις των Επιθεωρητών Εργασίας 1914-1936», *Τα Ιστορικά* 28-29 (1998), σ. 171-202.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «*Για λόγους τιμής*». Βία, συναισθήματα και αξίες στη μετεμφυλιακή Ελλάδα, Νεφέλη, Αθήνα 2002.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Οι γυναίκες: κοινωνικό ζήτημα», στο Χρ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα*, τ. Β1, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2002, σ. 337-359.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Η ιστορία των γυναικών και του φύλου στη σύγχρονη ελληνική ιστοριογραφία: αποτιμήσεις και προοπτικές», στο Δ' Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας, Πρακτικά, Π. Κιτρομηλίδης - Τρ. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, τ. Β', ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2004, σ. 123-138.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Ανάμεσα στο καθήκον και το δικαίωμα. Το φύλο και η ιδιότητα του πολίτη στην Ελλάδα, 1864-1952», στο Θάλεια Δραγώνα – Φαρούκ Μπιρτέκ (επιμ.), *Ελλάδα και Τουρκία. Πολίτης και έθνος-κράτος*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σ. 225-272.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, «Η ιστορία του φύλου στην Ελλάδα. Από τη διαταραχή στην ενσωμάτωση», στο Β. Καντσά-Β. Μουτάφη- Ευθ. Παπαταξιάρχης (επιμ.), *Φύλο και κοινωνικές επιστήμες στη σύγχρονη Ελλάδα*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010, σ. 89-117.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη, (επιμ.), *Λύκειο των Ελληνίδων. 100 Χρόνια*, επιστημονικός συντονισμός και εικονογράφηση: Ν. Ανδριώτης, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2010.

AVDELA E., «The History of Women in Greece», στο Κ. Offen / R. Roach Pierson και J. Rendall (επιμ.), *Writing Women's History. International Perspectives*, Macmillan, Λονδίνο 1991.

AVDELA E., «Quand classe et genre s'opposent: le cas de l'historiographie grecque contemporaine», στο Α.-Μ. Sohn / F. Thélamon (επιμ.), *L'histoire sans les femmes est-elle possible?*, Perrin, Ρουέν 1998.

AVDELA E., *Le genre entre classe et nation : essai d'historiographie grecque*, Sillepse, Παρίσι 2006.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη - ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα (επιμ.), *Ο φεμινισμός στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Μια ανθολογία*, Αθήνα 1985.

ΑΒΔΕΛΑ Έφη - ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, (επιμ.), *Σιωπηρές Ιστορίες. Γυναίκες και φύλο στην ιστορική αφήγηση*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.

AVDELA E.- PSARRA A., «Engendering Greekness: Women's Emancipation and Irredentist Politics in 19th Century Greece», *Mediterranean Historical Review* 20/1 (2005), σ. 67-79.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ., *Αναπαραστάσεις του γυναικείου στη λογοτεχνία*, Πατάκης, Αθήνα 2006.

ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Μ., "Feminist discourse and literary representation in turn-of-the-century." Greece: Kallirrhoe Siganou-Parren "The Book of Dawn", *Journal of Modern Greek Studies* 15 (1997), 1-28.

ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ Δ., «Η 'Αυτοβιογραφία' της Μαρτινέγκου: οι ρωγμές της σιωπής και οι πολλαπλές διαστάσεις του κόσμου», *Τα Ιστορικά* 43 (Δεκέμβριος 2005), σ. 397-420.

ΒΑΚΑΛΑΚΙ Α., "Gender related discourses and representations of cultural specificity in 19th and 20th centuries Greece", *Journal of Modern Greek Studies*, 12 (1994), 75-112.

ΒΑΡΙΚΑ Ελένη, «Μια δημοσιογραφία στην υπηρεσία της 'γυναικείας φυλής' – Γυναικεία περιοδικά στον 19ο αιώνα», *Διαβάζω* 198 (1988), σ. 6-12.

ΒΑΡΙΚΑ Ελένη, *Η εξέγερση των κυριών. Η γένεση μιας φεμινιστικής συνείδησης στην Ελλάδα, 1883-1907*, Κατάρι, Αθήνα 1996.

ΒΑΡΙΚΑ Ελένη, *Με διαφορετικό πρόσωπο. Φύλο, διαφορά και οικουμενικότητα*, Κατάρι, Αθήνα 2000.

ΒΑΡΙΚΑ Ελένη - ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ Κωστούλα (επιμ.), *Η εξέγερση αρχίζει από παλιά. Σελίδες από τα πρώτα βήματα του γυναικείου κινήματος*, Ανθολόγηση - μετάφραση - σχόλια, Εκδοτική Ομάδα Γυναικών, Αθήνα 1981.

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ Δήμητρα, «Ανδρική κοινωνικότητα στην αστική Αθήνα: η Αθηναϊκή Λέσχη (1875-1940)», *Μνήμων* 30 (2009), σ. 179-211.

ΒΕΝΤΟΥΡΑ Λίνα, «Μετανάστευση γυναικών: Γέννηση και εξέλιξη του επιστημονικού ενδιαφέροντος». *Δίλη, φεμινιστικό περιοδικό* 6 (1993), σ. 230-240.

ΓΑΖΗ Έφη, *Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια. Ιστορία ενός συνθήματος (1880-1930)*, Πόλις, Αθήνα 2011.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ-ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Ευθυμία, «Πρωτοπόρες Ελληνίδες Ζωγράφου», *Εντευκτήριο* 2 (1988), σ. 71-76.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ-ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Ευθυμία, ΚΩΤΙΔΗΣ Αντώνης, ΠΤΛΕΣΗ Χρύση κ.ά., *Κενά στην Ιστορία της Τέχνης. Γυναίκες Καλλιτέχνιδες*, Γκοβόστης, Αθήνα 1993.

ΓΚΟΤΣΗ Χαρίκλεια-Γλαύκη, «Η πρώτη 'καλλιτεχνική έκθεση των κυριών' (Αθήνα 1891)», *Δίλη*, 7 (1994), 236-247.

ΓΚΟΤΣΗ Χαρίκλεια-Γλαύκη, «Η σχέση γυναικών-τέχνης στην Ελλάδα στα τέλη του 19ου αιώνα: ζητήματα και προτάσεις για μια φεμινιστική προβληματική στην ελληνική ιστορία της τέχνης», στο *Η Ιστορία της Τέχνης στην Ελλάδα*, Ευγένιος Ματθιόπουλος - Νίκος Χατζηνικολάου (επιμ.), Ηράκλειο 2003, σ. 65-84.

GOTSI Ch.-G., «Towards the formation of a professional identity: Women artists in Greece in the beginning of the 20th century», *Women's History Review* 14/ 2 (2005), σ. 285-300.

GOTSI Ch.-G., «"Feminist art", "female art", "sexless art" in a modernist context: women's collective exhibitions in Greece, 1925-1937», στο Karen Brown (επιμ.), *Women's Contributions to Visual Culture, 1918-1939*, Ashgate Publishing 2008, σ. 37-55.

ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ Κατερίνα, *Το Κεντρικό Παρθεναγωγείο Θεσσαλονίκης 1854-1914: Μια πρώτη προσέγγιση της εκπαίδευσης των θηλέων στη Θεσσαλονίκη κατά την τελευταία περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας*, Άδελφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2000.

ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ Κατερίνα, «The Nationalistic Dimension in the Upbringing and Education of Young Greek Women in the Territories of the Ottoman Empire during the 19th Century», στο N. P. Terzis (ed), *Education in the Balkans: From the Enlightenment to the Founding of the Nation-States*, Balkan Society for Pedagogy and Education, Kyriakidis, Thessaloniki 2000, σ. 315-332.

- ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ Κατερίνα, “Εκπαίδευση και γυναικεία συνείδηση στις ελληνικές κοινότητες του οθωμανικού χώρου (19ος αι.): Το αδύνατο, το «ανωφελές» και το «άκαιρον» ενός φεμινιστικού αυτοπροσδιορισμού”, *Αριάδνη*, 13 (2007), σ. 223-244.
- ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ Κατερίνα, *Η εκπαίδευση των γυναικών στις ελληνικές κοινότητες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (19ος αιώνας – 1922). Κοινωνικοποίηση στα πρότυπα της πατριαρχίας και του εθνικισμού*, Gutenberg, Αθήνα 2008.
- ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ Κατερίνα, ‘Εφημερίς των Κυριών’ (1887-1917): Λόγοι περί διδασκαλισσών”, στο Σ. Ζιώγου (επιμ.), *Γυναίκες στην Ιστορία των Βαλκανίων: Ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 363-382.
- ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ Β., ΖΙΩΓΟΥ – ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σ., *Εκπαίδευση και φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999.
- DOXIADIS Endoxios, *The Shackles of Modernity: Women, Property, and the Transition from the Ottoman Empire to the Greek State, 1750-1850*, Harvard University Press, Cambridge MA 2011.
- ΔΡΙΚΟΣ Θωμάς, *Η πορνεία στην Ερμούπολη το 19^ο αιώνα (1820-1900)*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002.
- ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Μαριέττα, «Μια λησμονημένη μορφή των γραμμάτων μας: Ευγενία Ζωγράφου (1878-1963)», στο *Μνήμη Γ. Π. Σαββίδη, Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Γραμματολογικά, εκδοτικά, κριτικά, Πρακτικά Η' επιστημονικής συνάντησης*, Ερμής, Αθήνα 2001, σ. 216-223.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, «‘Φρονίμους δεσποινίδας και αρίστας μητέρας’. Στόχοι παρθενωγείων και εκπαιδευτική πολιτική στον 19ο αιώνα», στο *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου «Ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας και της νεότητας»*, τόμ. 2ος, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας / Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα 1986.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, *Η Μέση Εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1893)*, ΙΑΕΝ, Αθήνα 1986.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, *Γυναίκες και Ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα: οι πρώτες φοιτήτριες στο πανεπιστήμιο Αθηνών (1890-1920)*, Θεσσαλονίκη 1988.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, *Διερευνώντας το φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός στη γενική, επαγγελματική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα, (επιμ.), *Γυναίκες στην Ιστορία των Βαλκανίων: Ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2010.
- ΖΙΩΓΟΥ–ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σιδηρούλα - ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ Ε., «Οι νομοθετικές ρυθμίσεις για την εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα κατά τον 20^ο αιώνα: κενά και αντινομίες», στο Βασιλική Δελιγιάννη / Σιδηρούλα Ζιώγου (επιμ.), *Φύλο και σχολική πράξη*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1997, σ. 189-211.
- ΚΑΛΠΟΥΡΓΙΖΗ Εύα, «Μικρή πραγματεία για τη Μαρία την επιλεγόμενη Γαλαζιανή», στο βιβλίο της *Για τη Γαλαζιανή και για τον σλάβο*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002.
- ΚΑΡΑΜΠΑ Ελπίδα, ΚΟΣΜΑΔΑΚΗ Π., ΣΤΑΦΥΛΑΚΗΣ, Κ., «Η διαπραγματεύση της έμφυλης ταυτότητας και οι πρακτικές των γυναικών καλλιτεχνών στην Ελλάδα: Από τον 20ο στον 21ο αιώνα», στο *Πρακτικά Γ' Συνεδρίου Ιστορίας της Τέχνης. Η Τέχνη του 20ού αιώνα: Ιστορία-Θεωρία-Εμπειρία*, 2-4.11.2007, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Τομέας Ιστορίας της Τέχνης, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 251-267.
- ΚΑΝΝΕΡ Έφη, «Λόγοι περί γυναικών στην ελληνορθόδοξη εγγράμματη κοινότητα της Κωνσταντινούπολης (1856-1908)». *Τα Ιστορικά* 35 (2001), σ. 299-334.
- ΚΑΝΝΕΡ Έφη, *Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ορθόδοξη κοινότητα της Κωνσταντινούπολης 1753-1908*, Κατάρτι, Αθήνα 2004.
- CANNER E., «Embourgeoisement, réseaux sociaux et identités de genre dans la deuxième moitié du XIXe siècle. Le cas de Sotiria Cléoméneous-Alibertis», *Turcica*, 39 (2007), σ. 175-199.

- ΚΑΣΔΑΓΛΗ Αγλαΐα, «Γαμήλιες παροχές στη βενετοκρατούμενη Κρήτη και αλλού: μία πρώτη ανάγνωση των κρητικών προικίων εγγράφων της ύστερης βενετοκρατίας», *Πεπραγμένα Η' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Ηράκλειο 2000, τόμ. Β1, σ. 321-332.
- ΚΑΣΔΑΓΛΗ Αγλαΐα, «Gender Differentiation and Social Practice : The Case of Seventeenth-Century Naxos», στο J.J. Yiannias (επιμ.), *The Byzantine Tradition After the Fall of Constantinople*, University of Virginia Press, Charlottesville και Λονδίνο 1991, σ. 61-94. [= «Κοινωνική ταυτότητα του φύλου και καθημερινή πραγματικότητα: το παράδειγμα της μεταβυζαντινής Νάξου», *Δίμη, φεμινιστικό περιοδικό* 6 (1993), σ. 107-144 και στο *Η βυζαντινή παράδοση μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης*, Αθήνα 1993, σ. 89-132].
- ΚΑΣΔΑΓΛΗ Αγλαΐα, *Land and Marriage Settlements in the Aegean: A Case-Study of Seventeenth-Century Naxos*, Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας και της Βικελαιάς Βιβλιοθήκης Ηρακλείου, Βενετία 1999.
- [Kasdagli, A., «Family and Inheritance in the Cyclades 1500-1800: Present knowledge and unanswered questions», *Journal of Family History* 9 \(2004\), σ. 257-274. \[link \[www.sciencedirect.com\]\(http://www.sciencedirect.com\)\]](#)
- [Kasdagli, A., 'Dowry and Inheritance, Gender and Empowerment in the "Notarial Societies" of the Early Modern Greek World', Conference on the theme Less favoured – more favoured in law and legal practice: Gender, power and authority, 12th–19th centuries, organised by members of the electronic sight Gender in European Legal History, 12th - 19th centuries, Copenhagen 27- 29 September 2004, 7 σελ. Ηλεκτρονική έκδοση 2005, στη διεύθυνση <http://www.kb.dk/kb/publicationer/fundogforskning/online/artikler/lessmore.html>](#)
- ΚΑΣΔΑΓΛΗ Αγλαΐα, «Sexe et parenté dans les îles de l'Égée (1500-1800): le témoignage des actes notariés», στο A. Bresson / M.-P. Masson / S. Perentidis / J. Wilgaux (επιμ.), *Parenté et société dans le monde grec de l'antiquité à l'âge moderne*, Ausonius- Études, Μπορντό 2006.
- ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ Αλεξάνδρα - ΕΛΕΓΜΙΤΟΥ Ελένη, *Η εκπαίδευση εις τα του οίκου και τα γυναικεία καθήκοντα. Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση*, ΙΑΕΝ, Αθήνα 1987.
- NOCHLIN Linda, «Γιατί δεν υπάρχουν μεγάλες καλλιτέχνιδες;», *Σκόπια* 5 (Ιούλιος 1981), σ. 55-67.
- NOCHLIN Linda, «Γυναίκες, Τέχνη και Εξουσία», *Δίμη, φεμινιστικό περιοδικό* 5 (Ιούνιος 1990), σ. 78-93.
- ΚΙΤΡΟΜΙΛΙΔΗΣ P., “The enlightenment of womanhood: cultural change and the politics of exclusion”, *Journal of Modern Greek Studies*, 1/1 (1983), 39-61.
- ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ Β. - ΜΗΤΣΗ Ε. (επιμ.), *Στη χώρα του φεγγαριού. Βρετανίδες περιηγήτριες στην Ελλάδα (1718-1932)*, μετάφραση Σοφία Αυγερινού, Αθήνα 2005.
- ΚΟΡΑΣΙΔΟΥ Μαρία, «Η υλική και ηθική 'αναμόρφωση' των φτωχών γυναικών: Οχυρό κατά της 'βίας' και της 'αγριότητας' των απόκληρων της Αθήνας του 19ου αιώνα». *Δίμη, φεμινιστικό περιοδικό* 6 (1993), σ. 145-157.
- ΚΟΡΑΣΙΔΟΥ Μαρία, *Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα τον 19ο αιώνα*, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολογίας / Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα 1995.
- ΚΟΣΜΑΔΑΚΗ, Πωλίνα, *Τίτσα Χρυσχοϊδή*, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 2007.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ Μαρία, “Ο Φεμινιστικός Τύπος στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου”, *Τστωρ* 12 (2001), σ. 67-105.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, Μ., «Ο Σύλλογος Διανοσόμενων Γυναικών Θεσσαλονίκης (1945-1946)», *Θεσσαλονικέων Πόλις* 4/27 (Μάρτιος 2009), σ. 36-42.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, Μ., «Labour Law and Women Workers: A Case Study of Protective Legislation in Inter-war Greece». *European History Quarterly* 32/4 (2002), σ. 489-513.

- ΚΩΤΣΟΒΕΛΟΥ Βίβη-ΡΕΠΟΥΣΗ Μαρία, «Φεμινιστικά έντυπα 1978-1985 – Μια πρώτη προσέγγιση». *Διαβάζω* 198 (1988), σ. 53-60.
- ΜΑΡΚΑΤΟΥ Δώρα, «Ελένη Μπούκουρη-Αλταμούρα: Συμβολή στη μελέτη της ζωής και του έργου της», στο *Πρακτικά Γ' Συνεδρίου Ιστορίας της Τέχνης. Η Τέχνη του 20ού αιώνα: Ιστορία-Θεωρία-Εμπειρία*, 2-4.11.2007, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Τομέας Ιστορίας της Τέχνης, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 357-373.
- ΜΑΤΘΑΙΟΥ Άννα, «Συζυγικές σχέσεις και σεξουαλικότητα στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας: κανόνες, πρότυπα, συμψηφισμοί», *Τα Ιστορικά* 44 (2006), σ. 147-160.
- ΜΕΝΤΗ Δώρα, «Η γυναικεία λογοτεχνική παρουσία στα Επτάνησα τον 19ο αιώνα», *Θέματα Λογοτεχνίας* 13 (Νοέμβριος 1999-Φεβρουάριος 2000), σ. 82-99.
- ΜΟΣΧΟΥ-ΣΑΚΟΡΡΑΦΟΥ Σάσα, *Ιστορία του ελληνικού φεμινιστικού κινήματος*, Αθήνα 1990.
- ΜΠΟΜΠΟΥ - ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Ε., *Το Λύκειο των Ελληνίδων 1911-1991*, Λύκειο των Ελληνίδων, Αθήνα 1993.
- ΜΠΟΥΤΖΟΥΒΗ Αλέκα, «Λογοτεχνία και φεμινισμός: Γυναικεία πρότυπα στα τρία διηγήματα της Αύρας Θεοδωροπούλου», *Δίη, φεμινιστικό περιοδικό* 2 (1987), σ. 82-86.
- ΜΠΟΥΤΖΟΥΒΗ Αλέκα, «Περί "τακτοποιήσεως" των πολιτών. Οι φάκελοι της Αύρας και του Σπύρου Θεοδωρόπουλου», *Δίη, φεμινιστικό περιοδικό* 5 (1990), σ. 1-31.
- ΜΠΟΥΤΖΟΥΒΗ Αλέκα, «Ατομικότητα, μνήμη και συλλογική συνείδηση: η ταυτότητα της Διαμάντως Γκριτζώνα», *Τα Ιστορικά* 18-19 (1993), σ. 227-240.
- ΜΠΟΥΤΖΟΥΒΗ Αλέκα, «Όψεις της δράσης των γυναικών 1909-1922», στο *Ιστορία του Νέου ελληνισμού 1770-2000*, τ. 6ος, Αθήνα 2003, σ. 283-292.
- ΒΟΥΤΖΟΥΒΗ Α., «Anra Theodoropoulou: A leading figure in the feminist movement. A musicologist and music critic, she was the author of books on feminism, music, of a stage play, short stories, studies, and articles, στο *A Biographical Dictionary of Women's Movements and Feminisms in Central, Eastern, and South Eastern Europe, 19th and 20th Centuries*, Central European University Press, Budapest - New York 2006, σ. 569-574.
- ΜΥΛΩΝΑΚΗ Ι., «Γαξιδιώτισσες στην Ανατολή και μαρτυρίες για τους Έλληνες και την Ελλάδα του 19ου αιώνα», μέρος Ι, *Τα Ιστορικά* 34 (Ιούνιος 2001), σ. 107-146.
- ΜΥΛΩΝΑΚΗ Ι., «Γαξιδιώτισσες στην Ανατολή και μαρτυρίες για τους Έλληνες και την Ελλάδα του 19ου αιώνα», μέρος ΙΙ, *Τα Ιστορικά* 45 (Δεκέμβριος 2006), σ. 353-392.
- ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Κ., *Η θέση της γυναίκας στη βυζαντινή κοινωνία*, Αθήνα 1993.
- ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Κ., *Η γυναίκα στη μέση βυζαντινή εποχή. Κοινωνικά πρότυπα και καθημερινός βίος στα αμιολογικά κείμενα*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών, Μονογραφίες 6, Αθήνα 2005.
- ΝΤΕΝΙΣΗ Σοφία, «Οι λόγιες Ελληνίδες στα χρόνια του ελληνικού ρομαντισμού (1830-1880)», *Διαβάζω* 339 (Ιούλιος 1994), σ. 9-17.
- ΝΤΕΝΙΣΗ Σοφία (επιμ.), *Η γυναικεία εικαστική και λογοτεχνική παρουσία στα περιοδικά λόγου και τέχνης (1900-1940)*, Πρακτικά Ημερίδας, Gutenberg, Αθήνα 2008.
- ΝΤΕΝΙΣΗ Σοφία, «Το κενό (;) της γυναικείας πνευματικής δημιουργίας 1780-1880: απουσία ή άγνοια;» στον τόμο *Μνήμη Άλκη Αγγέλου. Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος. Ζητήσεις της πολιτισμικής Ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας*. Πρακτικά Γ' επιστημονικής συνάντησης, 3-6 Οκτωβρίου 2002, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλολογίας Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών, University Studio Press. Θεσσαλονίκη 2004, σ. 127-137.
- ΝΤΕΝΙΣΗ Σοφία, «Ευανθία Καΐρη, Αντωνούσα Καμπουράκη, Μαρία Μηχανίδου: διαφορετικές εκφάνσεις του πατριωτικού ιδεώδους στο δραματουργικό έργο τριών πρώιμων γυναικών δημιουργών του 19^{ου} αιώνα», στο *Ο Ελληνισμός στον 19^ο αιώνα, ιδεολογικές και αισθητικές αναζητήσεις*, Βουτουρής Παντελής - Γεωργής, Γιώργος (επιμ.), Καστανιώτης, Αθήνα 2006, σ. 129-142.
- DENISSI Sophia, "The Greek Enlightenment and the Changing Cultural Status of Women", *Σύγκριση* 12 (2001), 42-47.

- ΞΗΡΑΔΑΚΗ Κούλα, *Το φεμινιστικό κίνημα στην Ελλάδα. Πρωτοπόρες Ελληνίδες 1830-1936*, Γλάρος, Αθήνα 1988.
- ΟΛΥΜΠΙΟΥ Εύη, *Γυναίκες του Αγώνα*, Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορική Βιβλιοθήκη. Οι ιδρυτές της Νεότερης Ελλάδας*, Τα Νέα, Αθήνα 2010.
- ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΜΑΛΟΥΤΑ Μ., *Γυναίκες και πολιτική Η πολιτική φουσιογνωμία των Ελληνίδων*, Gutenberg, Αθήνα 1992
- ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΜΑΛΟΥΤΑ Μ., *Το φύλο της δημοκρατίας. Ιδιότητα του πολίτη και έμφυλα υποκείμενα*, Σαββάλας, Αθήνα 2002.
- ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΜΑΛΟΥΤΑ Μ., *Μισός αιώνας γυναικείας ψήφου, μισός αιώνας γυναικείας στη Βουλή*, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, Αθήνα 2006.
- ΠΑΠΑΔΙΑ ΛΑΛΑ Α., «Οικιακή εργασία στο αστικό περιβάλλον της κρητικής κωμωδίας. Λογοτεχνικές απεικονίσεις και ιστορική πραγματικότητα», *Δάρνη. Τιμητικός τόμος για τον Σπύρο Α. Ευαγγελάτο*, Αθήνα 2001, σ. 241-250.
- ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ Λήδα, «Μισθωτή εργασία», στο Κ. Κωστής – Σ. Πετμεζάς (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας κατά τον 19^ο αιώνα (1830-1914)*, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σ. 253-291.
- ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ Λήδα, «Το ‘πατριικό ενδιαφέρον’ των βιομηχάνων και η διαχείριση της εργασίας στην κλωστούφαντουργία Καρέλλα (Ερμούπολη, πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα)», στο Χρ. Αγριαντώνη – Δημ. Δημητρόπουλος (επιμ.), *Σύρος και Ερμούπολη. Συμβολές στην ιστορία του νησιού, 15^{ος} – 20^{ος} αι.*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών – Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2008, σ. 155-185.
- ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ Λήδα, *Εργασία, τεχνολογία και φύλο στην ελληνική βιομηχανία. Η κλωστούφαντουργία του Πειραιά, 1870-1940*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2009.
- ΠΑΠΑΤΑΞΙΑΡΧΗΣ Ευθ. – ΠΑΡΑΔΕΛΛΗΣ Θεοδ. (επιμ.), *Ταντότητες και φύλο στη σύγχρονη Ελλάδα. Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις*, Καστανιώτης – Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αθήνα 1992
- PEPELAKIS MINOGLU, I., «Women and Greek Family Capitalism, 1780-1940», *Business History Review* 81 (Autumn 2007), σ. 517-538.
- ΠΟΥΧΝΕΡ, Β. (επιμ.), *Γυναίκες θεατρικοί συγγραφείς στα χρόνια της Επανάστασης και το έργο τους. Μητιώ Σακελλαρίου: Η εγγνώμων δούλη, Η πανούργος χήρα (1818) Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου: Φιλάργγρος (1823/1824) Ευανθία Καΐτη: Νικήρατος (1826)*, Θεατρική Βιβλιοθήκη, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, Αθήνα 2003.
- PERROT Michelle, *Η εργασία των γυναικών στην Ευρώπη, 19ος-20ος αιώνας*, (μεταφρ. Δ. Σαμίου), Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, Ερμούπολη 1988
- ROULOS (Anagnostopoulou) Margaret, «Gender, Civil War and National Identity: Women Partisans during the Greek Civil War 1946-1949», *Australian Journal of Politics and History* 46/3 (2000), σ. 418-427.
- ROULOS (Anagnostopoulou) Margaret, «From Heroins to Hyenas: Women Partisans during the Greek Civil War», *Contemporary European History* 10/3 (2001), σ. 481-501.
- ROULOS Margaret, *“Arms and the Woman,”* Columbia University Press, 2009.
- ΠΡΑΚΤΙΚΑ του Διεθνούς Συνεδρίου *Λόγος Γυναικών*, Κομοτηνή, Δημοκρατικό Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Φιλολογίας, Κομοτηνή 2008.
- ΡΕΠΟΥΣΗ Μαρία, «...“Το δεύτερο φύλο” στην Αριστερά. Ντοκουμέντα και μνήμες από τη φεμινιστική παρέμβαση στην οργάνωση του Ρήγα Φεραίου 1974-1978». *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* 8 (1996), σ. 121-153.
- ΡΕΠΟΥΣΗ Μαρία, «Φεμινιστικό Κίνημα: Από τη δυναμική εδραίωση στη σταδιακή ενσωμάτωση», στο Παναγιωτόπουλος, Παναγής / Βαμβακάς, Βασίλης (επιμ.), *Η Ελλάδα στη Δεκαετία του '80: Κοινωνικό, Πολιτικό και Πολιτισμικό Λεξικό*, Το Πέρασμα, Αθήνα 2010, σ. 624-626.

- ΡΙΖΑΚΗ Ειρήνη, «Αγγελία σύστασης Λέσχης Κυριών (Αθήνα 1888): Μια απόπειρα διείσδυσης των γυναικών στο δημόσιο χώρο», *Δίλη, φεμινιστικό περιοδικό* 6 (1993), σ. 166-179.
- ΡΙΖΑΚΗ Ειρήνη, «Γυναικεία Λογοτεχνία» (λήμμα), «Ελλάς», τόμ. 2ος, *Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάνικα* 1998, σ. 554-555.
- ΡΙΖΑΚΗ Ειρήνη, *Οι «γράφουσες» ελληνίδες. Σημειώσεις για τη γυναικεία λογοσύνη του 19^{ου} αιώνα*, Κατάρτι, Αθήνα 2007.
- ΡΟΥΜΠΟΘΑΜ Σίλα, *Στο περιθώριο της ιστορίας. 300 χρόνια γυναικείας καταπίεσης και αγώνων*, Γνώση, Αθήνα 1984.
- ΣΑΛΙΜΠΑ Ζιζή, *Γυναίκες εργάτριες στην ελληνική βιομηχανία και στη βιοτεχνία (1870-1922)*, ΙΑΕΝ, Αθήνα 2002.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Η διεκδίκηση της ισότητας: τα φεμινιστικά έντυπα το Μεσοπόλεμο (1920-1940)», *Διαβάζω* 198 (Σεπτέμβριος 1988), σ. 23-28.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Τα πολιτικά δικαιώματα των ελληνίδων (1864-1952)», *Μνήμων* 12 (1989), σ. 161-172.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Στάσεις και αντιστάσεις απέναντι στο δικαίωμα ψήφου των γυναικών μέσα από τον Τύπο: 1919-1952», *Δίλη, φεμινιστικό περιοδικό* 4 (1989), σ. 29-35.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Το φεμινιστικό κίνημα στην Ελλάδα, 1860-1960» στο Ε. Λεοντίδου - S. R. Ammer (επιμ.), *Η Ελλάδα των γυναικών*, Εναλλακτικές Εκδόσεις/Γαία 1, Αθήνα 1992, σ. 57-63.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Οι ελληνίδες στην Κατοχή: πόλεμος και ανατροπές», στο Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004, τ. 8, σ. 179-188.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Η ψήφος των γυναικών», *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, στο Θ. Βερέμης - Ηλ. Νικολακόπουλος (επιμ.), *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 2005, τ. 21, σ. 298-299.
- ΣΑΜΙΟΥ Δημήτρα, «Γυναίκες, φύλο και πολιτική (τέλη 18^{ου} - αρχές 21^{ου} αι.). Ιστοριογραφικές και πολιτολογικές βιβλιογραφικές προσεγγίσεις: μια εισαγωγή», στο www.aegean.gr/gender-postgraduate/meletes.htm
- ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ Κωστούλα, «Τα γυναικεία έντυπα 1908-1918», *Διαβάζω* 198 (1988), σ. 13-22.
- ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ε., «Ελληνίδες νοσοκόμες το 1877 (Μοναχές ή...)». *Δίλη, φεμινιστικό περιοδικό* 6 (1993), σ. 158-165.
- SIFNEOS Evrydiki, "Rentiers, teachers and workers: Greek women in late nineteenth-century Odessa", *Byzantine and Modern Greek Studies*, vol.34, No 2 (2010), σ. 182-200.
- SMITH-ROSENBERG, C., «Gender and National Identity in fin de siècle Grèce», *Gender & History* 3/1 (1992), σ. 116-13.
- SPICKERNAGEL Ellen, «Ιστορία και φύλο: Η φεμινιστική προσέγγιση», στο Hans Belting, Heinrich Dilly κ.ά. (επιμ.), *Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1995, σ. 419-444.
- SULEIMAN RUBIN Susan (επιμ.), *Το γυναικείο σώμα στον δυτικό πολιτισμό. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, Σαββάλας, Αθήνα 2008.
- ΤΣΟΥΡΓΙΑΝΝΗ, Δ., *Θάλεια Φλωρά-Καραβία*, Αθήνα 2005.
- Το φύλο των δικαιωμάτων Εξουσία, γυναίκες και ιδιότητα του πολίτη*. Ευρωπαϊκό συνέδριο Αθήνα, 9-10 Φεβρουαρίου 1996: Πρακτικά, Νεφέλη, Αθήνα 1999.
- ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Ελένη, *Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί (1830-1910)*. Ένα ανθολόγιο, ΙΑΕΝ, Αθήνα 1987.
- ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Ελένη, «Ευρυδική», «Θάλεια», «Κυψέλη», «Ευφροσύνη Σαμαρτζ[σ]ίδου» (λήμματα), στο *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου 1784-1996. Εφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Εκδότες*, Λουκία Δρούλια, Τζούλια Κουστοπανάγου (επιμ.), Ινστιτούτο

Νεοελληνικών Ερευνών/Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2008, τόμ. 2ος, σ. 284-286, 386-387, 677-678 και τόμ. 4ος, σ. 58.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Ελένη, «Σωματική αγωγή των δύο φύλων στην Ελλάδα του 19ου αιώνα», στο: Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου: *Οι Χρόνοι της Ιστορίας. Για μια Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας*, Αθήνα, 17-19 Απριλίου 1997, Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 1998, σ. 293-315.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Ελένη, «Περί μορφώσεως “χρηστών μητέρων” και εκπαιδεύσεως “μελλόντων πολιτών”: έμφυλοι λόγοι στην ελληνική εκπαίδευση τον 19ου αιώνα», στο: Β. Θεοδώρου – Β. Κοντογιάννη (επιμ.), *Το παιδί στη νεοελληνική κοινωνία 19ος-20ός αιώνας. Αξίες, αναπαραστάσεις, αποτυπώσεις* (Πρακτικά Δημεριδίας, Αθήνα, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Σχολή Επιστημών Αγωγής – Επιτροπή Ερευνών, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (Ε.Λ.Ι.Α.), 1999, σ. 73-120.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Ελένη, «"Επί τινι λόγω αποστερείν αυτήν ψήφου;": καθολική ανδρική ψηφοφορία και αποκλεισμός των γυναικών από την πολιτική, στην Ελλάδα του 19ου αιώνα», *Μνήμων* 24 (2002), σ. 179-226.

FOURNARAKI, E. - PSARRA, A, «Callirhoe Parren» [λήμμα] στο *A Biographical Dictionary of Women's Movements and Feminisms. Central, Eastern and South Eastern Europe, 19th and 20th Centuries*, Francisca De Haan - Krassimira Dascalova - Anna Loutfi (επιμ.), Central European University Press, Budapest / New York 2006, σ. 402-405.

ΦΩΤΙΑΔΟΥ Ανδρονίκη, *Πρώτον ελληνικών εκπαιδευτικών συνέδριον: Αθήναι, Μάρτιος - Απρίλιος 1904. Η αντίφαση του εκπαιδευτικού αιτήματος στην πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα*, Αδελφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1998.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Φεμινίστριες, σοσιαλίστριες, κομμουνίστριες: γυναίκες και πολιτική στον Μεσοπόλεμο», Γ. Μαυρογορδάτος - Χρ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Βενιζελισμός και Αστικός εκσυγχρονισμός*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο ²1992, σ. 67-82

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «8 Μαρτίου: σχόλιο στο χρονικό μιας επετείου», *Δίψη* 7 (1994), σ. 210-224.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Μητέρα ή πολίτις; Ελληνικές εκδοχές της γυναικείας χειραφέτησης (1870 – 1920)», *Δίψη* 9 (1997), σ. 239- 256.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Γυναίκες στο κυνήγι της ηδονής και της ψήφου: Οι φεμινίστριες στον κομμουνιστικό λόγο του Μεσοπολέμου», στο Χ. Βλαχούτσικου / L. Καϊν-Hart (επιμ.), *Όταν οι γυναίκες έχουν διαφορές. Αντιθέσεις και συγκρούσεις γυναικών στη σύγχρονη Ελλάδα*, Μέδουσα, Αθήνα 2003.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Πολιτικές διαδρομές των γυναικών στην εμπόλεμη Ελλάδα (1940-1950)», στο Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, τόμ. 4ος, μέρος Α, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2009, σ. 177-227.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Επίμετρο: Η ‘συνετή’ ουτοπία της Καλλιρρόης Παρρέν», στο Καλλιρρόη Παρρέν, *Η Χειραφετημένη*, Εκάτη, Αθήνα 1999.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα, «Γα “πρώτα κορίτσια” του ΚΚΕ και οι τύχες τους: έμφυλες πτυχές μιας βολικής αποσιώπησης», στο *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*, Θεμέλιο, Αθήνα 2010, σ. 433-445.

ΨΑΡΡΑ Αγγέλικα – Ίντα ΦΛΩΡΕΝΤΙΝ, «Πορνεία: συστήματα ρύθμισης και καταστολής», *Σκούπα*, Ιούλιος 1980, τχ. 4, σ. 17-27.